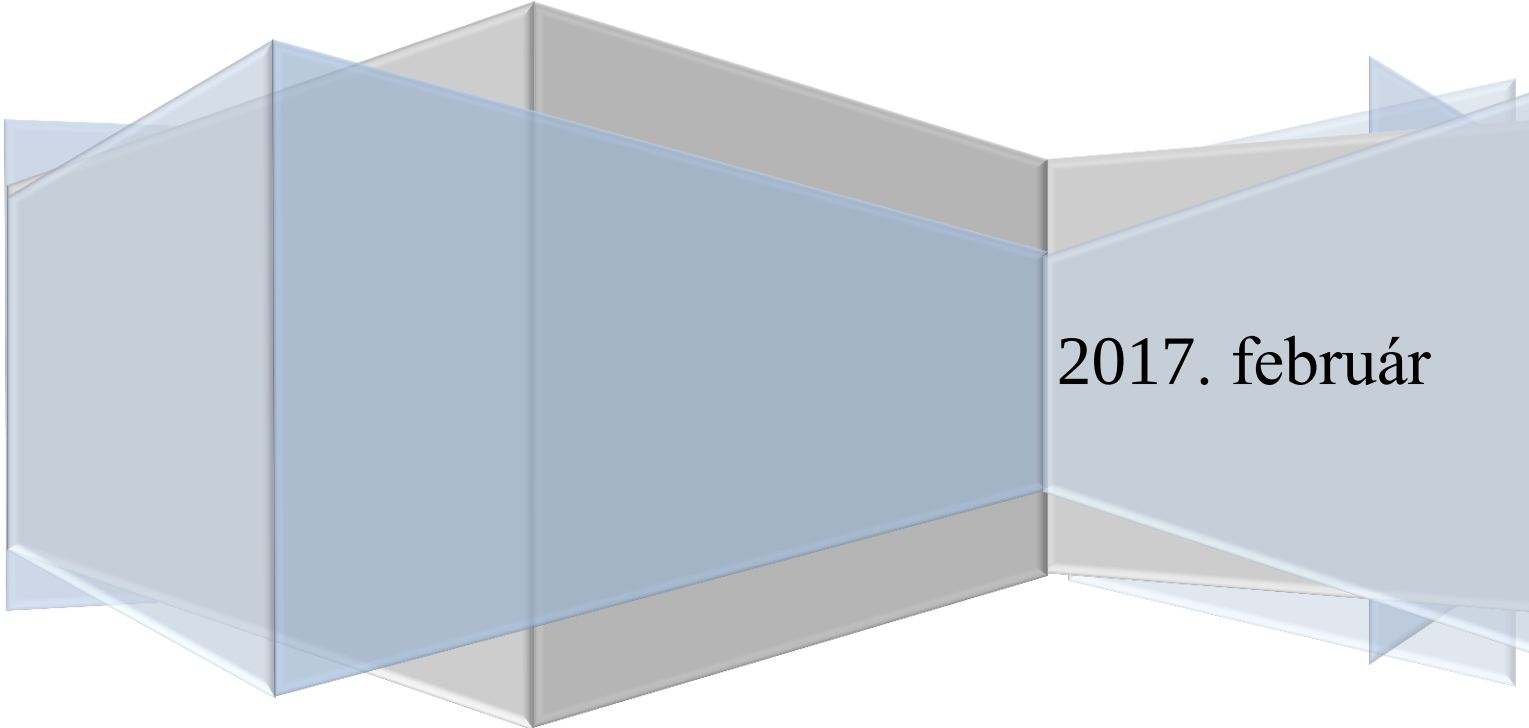

Belügyminisztérium

**Beszámoló a közfoglalkoztatási
programok fővárosi és megyei
kormányhivatalok által 2016. évben
lefolytatott hatósági ellenőrzéseiről**

2017. február

I. Bevezető

A Magyar Kormány a válságot követő időszakban az ország eredményessége és gazdaságának helyreállítása érdekében a szűkösen rendelkezésre álló forrásokból a passzív ellátások folyósítása helyett a munkavállalás ösztönzésére, az aktív foglalkoztatási eszközökre, a munkaerőpiac rugalmasságának javítására, a munkaképes korú népesség aktivitásának fenntartására és elősegítésére helyezte a hangsúlyt. A korábbi, szétdarabolt közmunkát támogató rendszert egységes szabályozási környezetbe helyezte. Célkitűzése, hogy a közfoglalkoztatás keretén belül mindenki számára elérhetővé váljon a munka, a tanulás és szakmaszerzés, és ennek révén a piacgazdaságba való visszatérés lehetősége. A Kormány ugyanakkor továbbra is ideiglenes foglalkoztatási formának tekinti a közfoglalkoztatást, amelynek célja a közfoglalkoztatottak elsődleges és másodlagos munkaerőpiacon történő elhelyezkedésének elősegítése, illetve az arra történő felkészítése. 2016. évben erre a célra a költségvetésből 340 Mrd Ft-ot különített el, amely összegből átlagosan 253 ezer ember foglalkoztatását lehetett biztosítani.

Tekintettel a kitűzött célokra és a költségvetési forrás nagyságára, **kiemelt** jelentőségű a költségvetési forrás felhasználásának **kontrollja** is.

Erre tekintettel a Belügyminisztérium szakmai irányítói jogkörében eljárva megalkotta az állami foglalkoztatási szerv, a munkavédelmi és munkaügyi hatóság kijelöléséről, valamint e szervek hatósági és más feladatainak ellátásáról szóló 320/2014. (XII. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) valamint a közigazgatási és hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényben (a továbbiakban: Ket.) foglaltak alapján „A közfoglalkoztatási programok munkaerő-piaci hatósági ellenőrzéséről” szóló eljárásrendet. Emellett a hazai és nemzetközi standardok figyelembe vételével meghatározta az elvárt ellenőrzés mértékét is, ami mind a bevont létszám, mind a kötelezettségvállalás szempontjából legalább 10%-os ellenőrzési arányszámot irányozott elő.

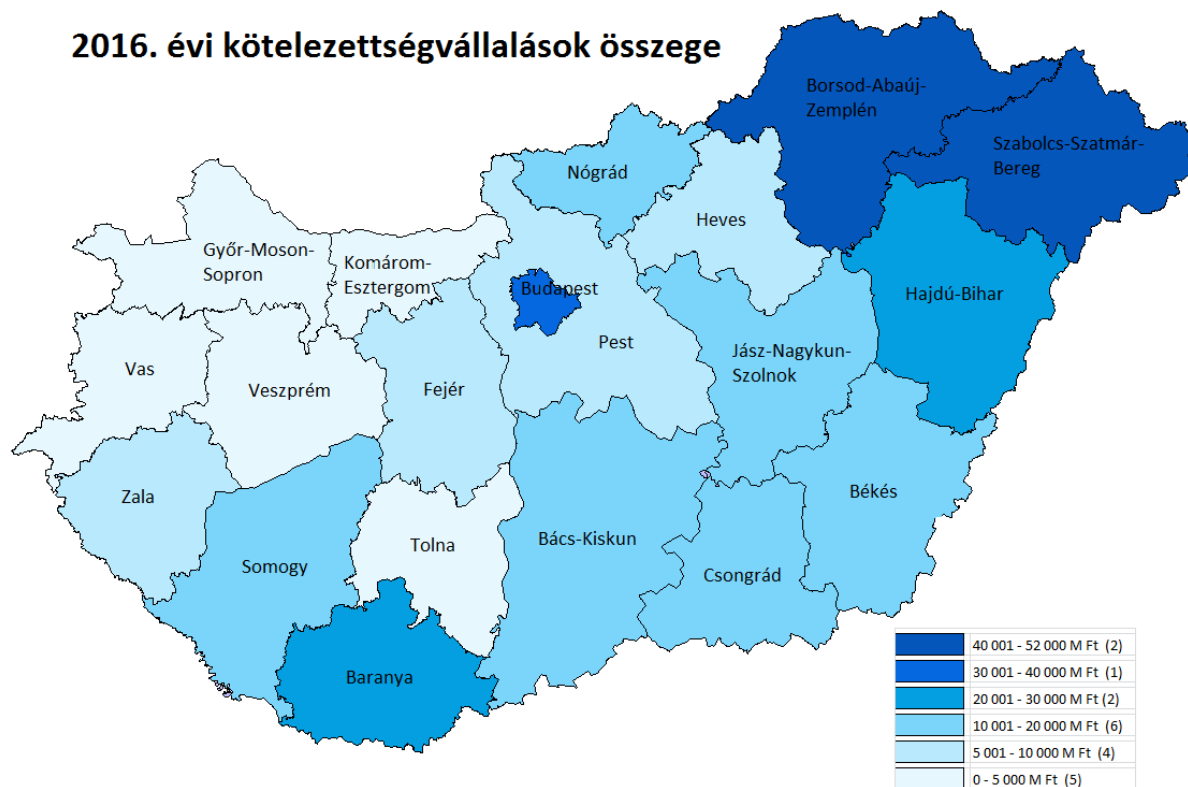
A fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok a Ket. jogszabályi rendelkezései alapján **2016. évben lefolytatott ellenőrzéseikről** szóló beszámolóikat **elkészítették**, és megküldték a **Belügyminisztérium részére**.

A Belügyminisztérium, mint a közfoglalkoztatás szakmai irányítója a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 66/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 7. §. (4) bekezdés alapján a kormányhivatalok által beküldött beszámolók feldolgozását követően **összeállította a közfoglalkoztatási programok ellenőrzéséről szóló országos beszámolót**.

Magyarország **2016. évi** központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 1. melléklet LXIII. fejezete a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 8. cím „**Start-munkaprogram**” kiadási előirányzat összegét **340 milliárd forintban** határozta meg.

Az előirányzathoz **valamennyi közfoglalkoztatói igény kielégítésre került**, így minden álláskereső személy számára, aki dolgozni akart és nem segélyből megélni, biztosítani lehetett a közfoglalkoztatás keretében nyújtott munkavégzési lehetőséget.

2016. évi kötelezettségvállalások összege

Az állami foglalkoztatási szerv, a munkavédelmi és munkaügyi hatóság kijelöléséről, valamint e szervek hatósági és más feladatainak ellátásáról szóló 320/2014. (XII. 13.) Korm. rendelet 10. § (3) bekezdés f) pont és j) pont jb-jd alpontok és 11. § (2) bekezdés h) pont hb-hd alpontok alapján a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok – hatósági jogkörüket gyakorolva – ellenőrzik az illetékességi területükhöz tartozó településeken a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Startmunka előirányzatából nyújtott, közfoglalkoztatásra fordított támogatások jogszerű és a hatósági szerződésnek megfelelő felhasználását, a programban való részvételre való jogosultságot, valamint egyéb, jogszabályban meghatározott munkaerő-piaci ellenőrzéseket folytatnak.

Az ellenőrzések fajtáit tekintve három fő típusba/kategóriába sorolhatók: *terv szerinti ellenőrzés*, *terven felüli ellenőrzés*, valamint *utóellenőrzés*.

*Terv szerinti ellenőrzés*nek tekintjük azokat az ellenőrzéseket, amelyet a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok a Ket.-ben foglalt jogszabályi előírás szerint éves szinten előre megterveznek, majd a honlapon és az ügyfélfogadásra nyitva álló helyiségben közzé teszik a darabszám és támogatástípus megadásával (az ellenőrzés eredményességének érdekében a konkrét helyszín és ügy nem tehető közzé).

Terven felüli ellenőrzés minden olyan típusú ellenőrzés, amelyet az előzetes tervben foglaltakon felül, soron kívül folytatnak le a hatóságok. Ilyenek például a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény 1. § (2)-(3) bekezdései alapján a bejelentések kivizsgálására indított ellenőrzés, továbbá a más hatóságtól érkezett felkérés vagy belföldi jogsegély keretében indított vizsgálat.

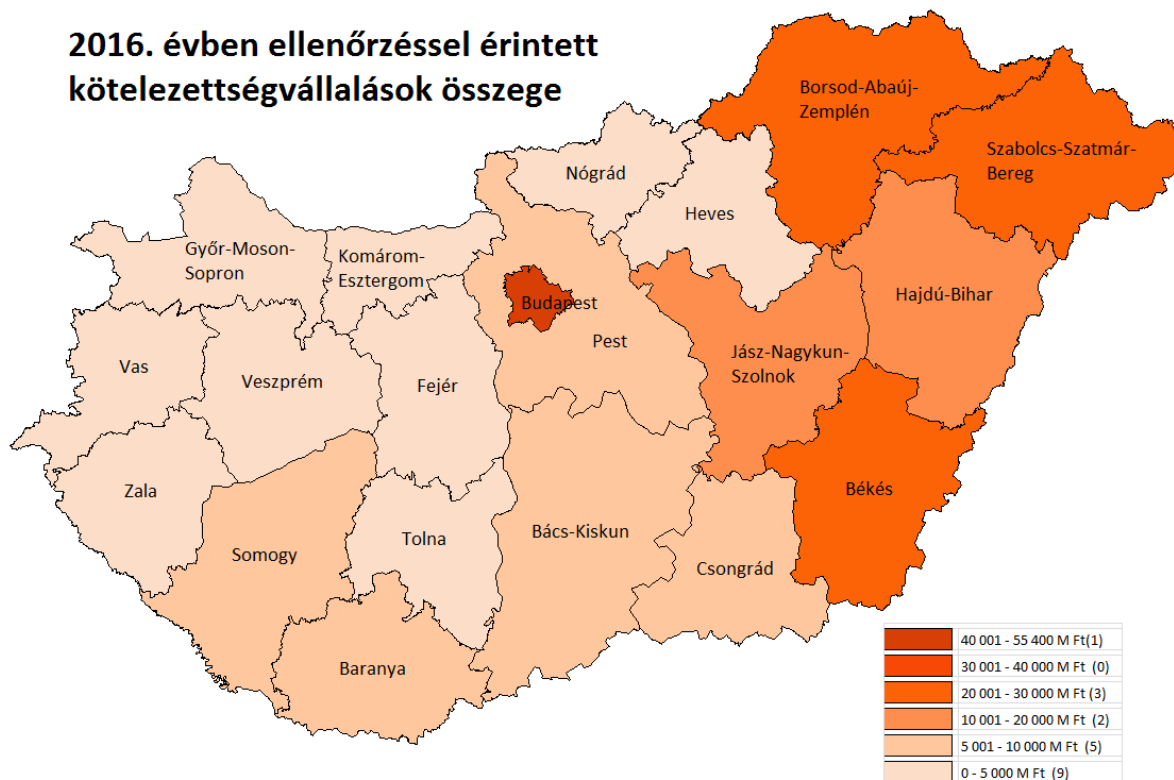
A fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok *utóellenőrzést* akkor hajtanak végre, ha az ellenőrzés során feltárt hiányosságok, esetleges problémák megszüntetésére irányuló vizsgálat azt szükségessé teszi.

A Belügyminisztérium által a nemzetközi standardok figyelembe vételével meghatározott, mind a bevont létszám, mind a kötelezettségvállalás szempontjából legalább 10%-ot elérő ellenőrzési

arányt¹ a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok jóval túlteljesítették. A jogszabályok és eljárási rendek figyelembe vételével a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok 2016. évben összesen 5 375 közfoglalkoztatási program ellenőrzését végezték el, mintegy 177 ezer fő közfoglalkoztatottat érintően. Az ellenőrzött programok összköltsége meghaladta a 223 Mrd forintot (2 ábra).

A fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok a támogatás folyósításának kezdőnapjától a folyósítás befejezését követő 5 éven belül folytathatnak le vizsgálatot. Az ellenőrzések számadatai így összevontan tartalmazzák a 2015. évben megkezdődött és 2016. évre áthúzódó, valamint a 2016. évben indított programok ellenőrzési, továbbá a korábbi években lezárult programok utóellenőrzési számadatait egyaránt.

2. ábra

A 2016. évben 4 306 darab terv szerinti ellenőrzéssel érintett közfoglalkoztatási program számán felül a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok összesen 521 esetben folytattak le ellenőrzést az elmúlt évben. Ezek egyrészt a társhatóságok felkérésére indultak, másrészt a közérdekű bejelentésekben/panaszokban leírt problémák kivizsgálására irányultak.

2016. évben a fővárosi és megyei kormányhivatalokhoz, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokhoz országosan mindösszesen 255 megkeresés érkezett, panasz vagy közérdekű bejelentés formájában, ebből 237 esetben folytattak le vizsgálatot.

Szankcionált esetek: 30 közfoglalkoztatót érintően születettek visszakövetelő határozatok. A fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok által megtett feljelentések közül 12 közfoglalkoztatót érintően az eljárás folyamatban van, továbbá 6 alkalommal történt rendbíróság kiszabása.

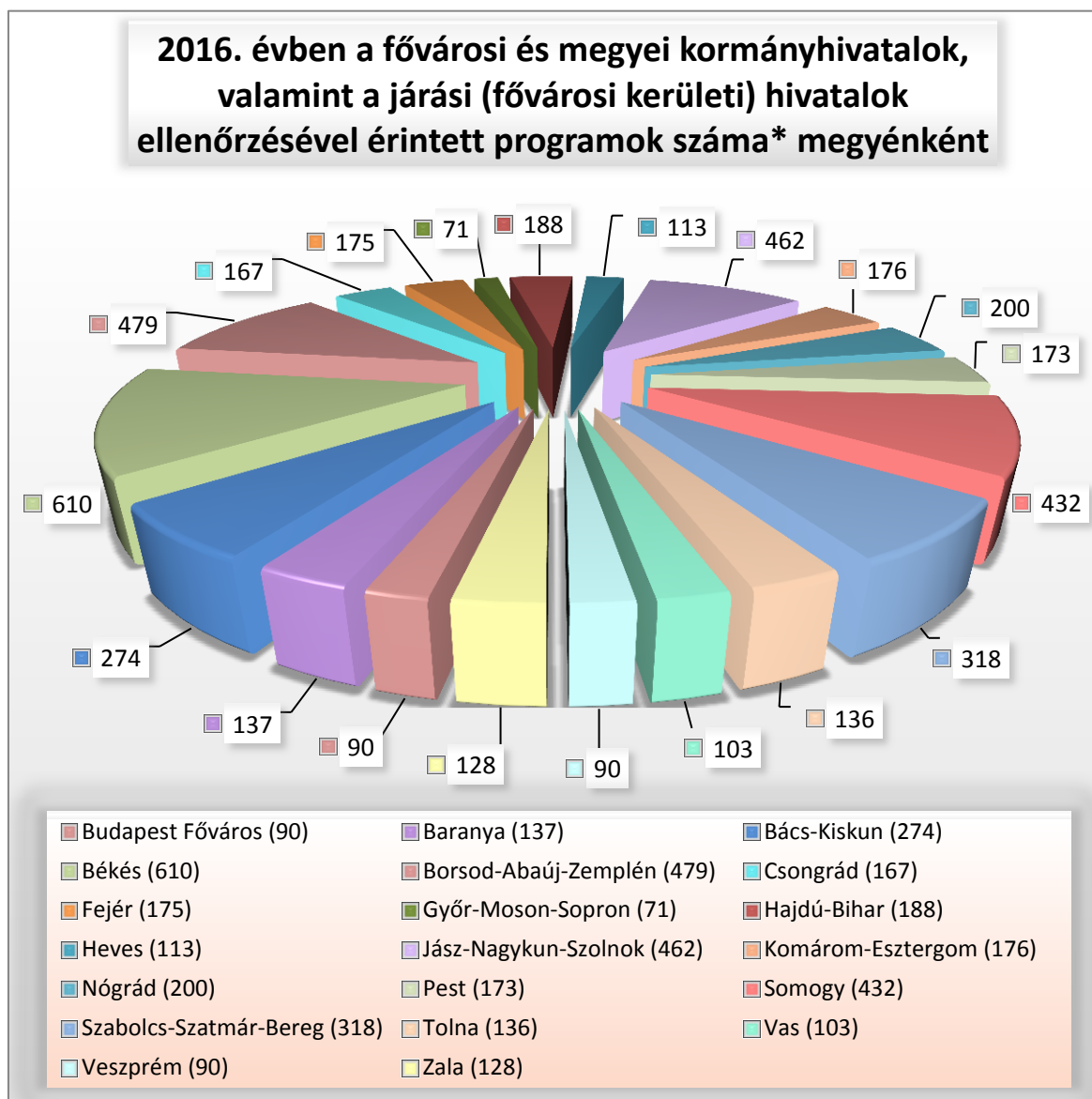
Az országos beszámoló szöveges értékelése, valamint statisztikai adatai tartalmazzák az ellenőrzések és az elvégzett vizsgálatok során tapasztaltakat, különös tekintettel a jó gyakorlatokra, az általános valamint eseti hibákra és a megtett intézkedésekre, az országos programokkal kapcsolatos tapasztalatokra, a bejelentések vizsgálataira, valamint a szankcionált esetekre.

¹ A legalább 10%-os ellenőrzési előírányzat a terv szerinti ellenőrzésekre vonatkozik.

II. Ellenőrzési tapasztalatok

A 2016. évi ellenőrzések és vizsgálatok a havi rendszerességgel elkészített ellenőrzési tervekben foglaltak alapján kerültek lefolytatásra, egyaránt irányultak a járási startmunka programokra, a hosszabb időtartamú, valamint az országos közfoglalkoztatási programokra (3. ábra).

3. ábra

*A táblázat nem tartalmazza az országos programok, valamint a terven felüli ellenőrzések adatait.

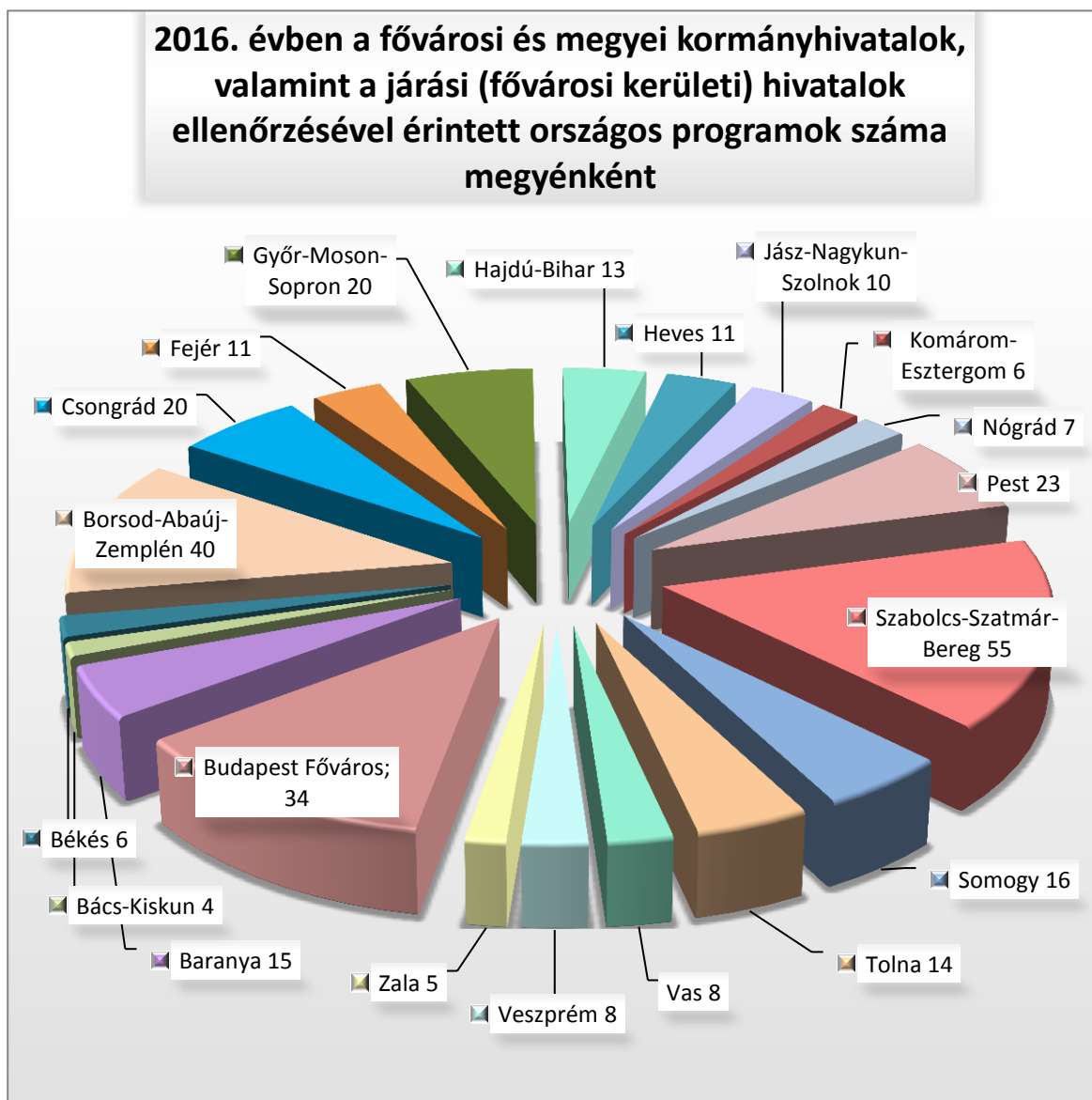
Az ellenőrzések célja a közfoglalkoztatási programok **működtetésének, a jogszabályi előírásoknak és a vonatkozó eljárási rendek betartásának kontrollja** volt. Ennek keretében ellenőrzésre kerültek a munkaidő nyilvántartások (jelenléti ívek), munkanaplók, közfoglalkoztatási szerződések, munkaköri leírások, az iskolai végzettséget és szakképzettséget igazoló dokumentumok; a munkaeszközök dolgozók részére történő átadás-átvételéről készült nyilvántartások; a programok keretében megvalósított beszerzések és beruházások, valamint azok nyilvántartásai.

A vizsgálatok kiterjedtek a foglalkoztatás helyszíni megvalósítására; az elvégzett munkafolyamatokra, azok munka- és védőeszközökkel történő ellátottságára; a programokban megtermelt javak (termények és termékek) volumenére, analitikus nyilvántartására, előállítási

költségére, valamint a termények/termékek további felhasználására és az értékesítésük során keletkezett bevétel közfoglalkoztatási programba történő visszaforgatására.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény értelmében **országos közfoglalkoztatási program** az Országgyűlés vagy a Kormány által meghatározott cél elérése érdekében indulhatott a mindenkori munkaerő-piaci, valamint az esetleges „vis maior” helyzetek kezelésére, egy vagy több ágazati területen (pl. ár- és belvízvédelem, természetvédelem; a közutak fejlesztése, önkormányzati utak fenntartása, karbantartása; vasúti pálya és környezet állagmegóvása; az erdőgazdálkodás; megújuló energiaforrások hasznosítása; digitalizálás, kulturális/ közművelődési feladatok támogatása).

4. ábra

A Belügyminisztérium által meghatározott, legalább 10%-os ellenőrzési arány alól kivételt képezett az országos programok vizsgálata. A 4. ábrán a lefolytatott ellenőrzések száma a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok szerinti bontásban került megjelenítésre.

Ezen programok esetében a hatósági szerződés megkötése a közfoglalkoztató székhelye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatallal történt, azonban a közfoglalkoztatottak programba történő felvétele és foglalkoztatása az ország egész területére kiterjedt (a közfoglalkoztató működési területe függvényében). Az országos közfoglalkoztatók pénzügyi vizsgálatára kizárólag a fővárosi és megyei kormányhivatal volt jogosult, míg a foglalkoztatás tényét a közfoglalkoztatottak lakhelye szerinti hatóság ellenőrizte.

Az országos közfoglalkoztatók jellemzően központi szinten szabályozták az adminisztratív feladatok ellátását valamint a munka szervezését, ezért a dokumentáció rendezettsége, az iratok adattartalmának átláthatósága megkönnyítette az ellenőrzési feladatok ellátását.

Az országos programokra irányuló vizsgálatok többnyire pozitív megállapításokkal zárultak.

Általános tapasztalatok

Az ellenőrzések általánosságban megállapították, hogy a programok többsége a jogszabályok előírásainak betartásával, a köz érdekében kerültek megszervezésre, megvalósításra és jelentősen hozzájárultak az elsődleges munkaerőpiacról kiszorultak foglalkoztatásának és foglalkoztathatóságának növeléséhez.

A vizsgálatok során előforduló hiányosságok megszüntetésére hiánypótlási, és bemutatási kötelezéssel az ellenőrzést végzők minden esetben felhívták a közfoglalkoztatók figyelmét. A hiánypótlásról minden esetben meggyőződtek, illetve **szükség esetén** egy későbbi **utóellenőrzés** keretében vizsgálták azok teljesülését. A fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok 2016. évben mintegy 216 program esetében folytattak le ilyen típusú kontrollvizsgálatot.

II.1. Jó gyakorlatok

A 2016. évben lefolytatott ellenőrzések során a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok nagy számban találtak példaértékű, kiemelkedő színvonalú programokat is.

Az előző évhez viszonyítva az ellenőrzések pozitív tapasztalatai továbbra is megmaradtak. Az egyik ilyen eredmény, hogy a közfoglalkoztatónál időközben megüresedett, nem közfoglalkoztatási jogviszonyra irányuló álláshelyeket a közfoglalkoztatók a közfoglalkoztatottak közül, a munkavégzésük alapján, az arra leginkább alkalmas személyekkel töltik fel. A 2016. évben lefolytatott ellenőrzések során erre elsősorban a közszférában volt példa, de a versenyszférában, mint szintén elsődleges munkaerőpiacon is történt elhelyezkedés.

A programok ellenőrzésekor sok településen/közfoglalkoztatónál azt mutatta ki a vizsgálat, hogy a községek arculata pozitívan változott, a munkák hatására **a települések élhetőbbé, szebbé váltak**, az utcák, terek, közintézmények körüli terek gyönyörű virágosak, rendezettebb képet mutatnak, sok helyen megújultak vagy új járdaszakaszok is épültek. A közfoglalkoztatottak szívesen fogadják a közfoglalkoztatási programokat, mint foglalkoztatási eszközt, és a helyi lakosok is értékelik a közvetlen környezetükben bekövetkező fejlődést.

Az ellenőrző hatóságok sok helyen tapasztalták a programok hasznos, értékteremtő hatását, valamint hogy a programok lehetőséget nyújtanak nemcsak a támogatottak kiadásainak csökkentésére, hanem bevételi forrás(ok) megteremtésére is. A mezőgazdasági programokban magas színvonalon előállított, jó minőségű termékeket **a közétkeztetésben használták fel**, a többletet pedig szociális alapon osztották szét és/vagy értékesítették. A közfoglalkoztatásban előállított termények hasznosításából eredő bevételeket a támogatottak minden esetben a közfoglalkoztatási program(ok)ba kötelesek visszaforgatni, amely kötelezettség teljesítését az ellenőrzés minden pénzügyi vizsgálat során ellenőrizte.

A közfoglalkoztatóknál lezajlott hatósági ellenőrzések tapasztalatait összegezve általánosságban elmondható, hogy

- azokon a településeken, ahol van arra alkalmas személy, és a foglalkoztatók elismerik, megbecsülik, és kellőképpen motiválják a munkavezetőket, ott a közfoglalkoztatottak munkavégzése, munkafegyelme és a programok eredményessége más települések eredményeihez képest kiemelkedő;
- az ellenőrzések pozitív irányba befolyásolják a foglalkoztatók és a támogatók között az együttműködések;
- azokon a településeken, ahol a közfoglalkoztatásért felelős vezető, vagy annak megbízottja folyamatosan felügyeli, irányítja a programok megvalósítását, kevesebb probléma/hiányosság merül fel.

A közfoglalkoztatók valamint az érintett hatóságok közötti rendszeres tárgyalások illetve az ellenőrzések következtében több megyében tapasztalható a közfoglalkoztatók által végzett adminisztratív munkák minőségi javulása, illetve a korábbi, mindennaposként elkönyvelt hibák arányának csökkenése. Sok közfoglalkoztató (jellemzően kistelepülések) nem tud főállású munkavállalót biztosítani a közfoglalkoztatási programok adminisztratív feladatainak ellátására. Így a javulás részben a közfoglalkoztatók által bevezetett adminisztratív eszközöknek is köszönhető, amelyek nagyban segítik a programokkal kapcsolatos dokumentáció vezetését. Ilyen például:

- A munkaügyi anyagokat programonként és azon belül személyenként is külön vezetik, a szükséges dokumentumok 1-1 közfoglalkoztatott anyagához vannak csatolva. Ez a nyilvántartás nagyban megkönnyíti az ellenőrzést végzők munkáját és átláthatóbbá teszi a dokumentációt, továbbá jól nyomon követhetők többek között a közfoglalkoztatási programokból ki és belépők adatai.
- A közfoglalkoztató számítógépes programot dolgozott ki a mezőgazdaságban megtermelt javak analitikus nyilvántartására, amely segítségével naprakészen nyomon követhető a javak mennyiségi és értékbeni változása.
- A közfoglalkoztatónál tapasztalt jó gyakorlat volt, hogy a jelenléti ívek tartalmazták az orvosi alkalmassági vizsgálatok érvényességi idejét, mely által könnyen követhető annak lejárata.
- A közfoglalkoztatók a programelemek jelenléti íveit különböző színekkel jelölik, így a dolgozók ennek alapján egyszerűbben ki tudják választani azt a jelenléti ívet, amelyet alá kell írniuk.
- Külön szabadság nyilvántartást vezetnek, amely jelentősen hozzájárul a pontos adminisztrációhoz, továbbá naponta vezetik a kézi szerszámok átadás-átvételi dokumentumait.
- Van, ahol a közfoglalkoztatottak anyagait külön hatósági szerződésenként elkülönítve, átláthatóan tárolják.
- A foglalkoztatottakkal egyéni munkanaplót vezetett, ez alapján készíti el az összesítő dokumentumot. Ezzel a módszerrel a közfoglalkoztatottak napi munkavégzése sokkal pontosabban nyomon követhető.

Kiemelkedő eredmények

- A közfoglalkoztató maximálisan partner a közfoglalkoztatásban, az elvárt irányelveknek megfelelően a pénzügyi keretek adta lehetőségeit teljes mértékben kihasználva tervezi és valósítja meg hagyományos közfoglalkoztatási programjait. A településen közfoglalkoztatás keretében a település tisztasági feladatain kívül konyhai kisegítő, adminisztratív tevékenységet, parlagfüirtést, belvízelvezető árkok rendbetételét, kisebb felújításokat, útjavításokat, parkolók kialakítását, burkolását is végezték. A közfoglalkoztatottaknál nem

jellemző az igazolatlan távollét, sőt a betegszabadság és táppénz is elenyésző, szervezetten, rendben folyik a munka.

- Több településen is biztosít a közfoglalkoztató a közfoglalkoztatottak részére – a pihenő helyiségen kívül – öltöző- és étkezésre alkalmas helyiséget, és van, ahol a helyiség ételmelegítésre alkalmas eszközökkel is el van látva. A közfoglalkoztatottak egyéni védőfelszereléssel, kézi szerszámokkal rendelkeznek. A napi munkavégzést részletes munka-eligazítás előzi meg, és a közfoglalkoztatottak munkájának ellenőrzése folyamatos. Kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy a kézi munkaeszközök minden nap végén, megtisztítva kerüljenek leadásra.
- A közfoglalkoztató mentor irányításával életviteli támogatást nyújt az alkalmazásában álló közfoglalkoztatottak részére.
- A településen a járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelemének megvalósítása példaértékű. A málnaültetvény kiépítésére nagy gondot fordítottak. Kutat fűrtak az ültetvény mellett, a kordont rendszeresen karbantartják, szükség szerint felújítják. A málnaültetvény gazdaságos tevékenységnek bizonyult a település számára. A homoktövis ültetvény kialakításánál ugyanezzel a gondossággal jártak el, a szakértelem elhivatottsággal párosul, ami elengedhetetlen a program sikere érdekében. A közfoglalkoztató minden előírt dokumentációt megfelelően vezet. A bevételek visszaforgatása a közfoglalkoztatási programba megtörtént, ezeket az összegeket a kút fűrására, illetve az ezzel kapcsolatos engedélyek beszerzésére fordították. A közfoglalkoztatottak mezőgazdasági tevékenysége eredményes, a programot láthatóan magukénak érzik.
- Az illegális hulladék lerakóhelyek megszüntetése egyes területeken szinte lehetetlen, mivel a háztartásokban újratermelődő hulladékot a helyi lakosok ezekre a területekre is kirakják. A közfoglalkoztatási program keretében a közfoglalkoztatottak folyamatosan takarítják az illegális hulladék lerakóhelyek területét. Munkavégzésükkel a hulladék mennyisége és a környezeti szennyezés alacsonyabb mértékű, mint korábban. A bio- és megújuló program keretein belül a brikett készítése és a címerrel ellátott zsákok varrása eredményesen és magas színvonalon történik.
- A településen a helyi sajátosságokra épülő program keretében a korábban az ÁFÉSZ tulajdonában lévő, valamikor boltként funkcionált épületet megvásárolták, és a program során felújítják. Látszik a program megvalósítása során a tudatosság, az aprólékos tervezés, a lehetőség felmérése és véghez vitele. Amit lehet, megoldanak helyben, a polgármester vezetésével. A helyi sajátosságra épülő programelem során a legyártott térköveket használják fel a rossz járdák, buszmegállók, az iskolához vezető út rendbetételéhez, ezáltal sokat javítva a községben élők közlekedési lehetőségein.
- Egy másik országos közfoglalkoztató a hajléktalan mintaprogramjának keretében napi egyszeri meleg étkezést nyújt az alkalmazásában álló közfoglalkoztatottak részére, valamint szükség szerint lakhatási, mosodai, egyéb tisztálkodási, és csereruha lehetőséget is biztosít.

II.2. Rendszeresen előforduló hiányosságok

A programok indítását megelőzően kapott tájékoztatók, a hatósági szerződésben vállaltak és a programok megvalósításának kontrolljaként jelentkező folyamatos ellenőrzések ellenére a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok munkaerő-piaci ellenőrei az ellenőrzések alkalmával továbbra is **rendszeresen** találkoznak **hiányosságokkal**. Az elemzést követően ezek a hiányosságok két fő kategóriába sorolhatók/csoportosíthatók.

a. A közfoglalkoztatottak alkalmazásával kapcsolatosan rendszeresen felmerült hiányosságok:

- érvényes foglalkoztathatósági szakvélemények késedelmes kiállítása vagy azok hiánya,
- a közfoglalkoztatási jogviszonyra létrejött szerződések késedelmes kiállítása,
- helytelen bérbesorolás (nem a munkakörnek megfelelő szakképesítés, vagy a garantált közfoglalkoztatási bér megállapításához szükséges középfokú iskolai végzettséget, és szakképzettséget igazoló dokumentumok hiánya),
- hiányzó vagy hiányos munkaköri leírások (nem megfelelő munkakörök megjelölése, nem tartalmazzák a betöltött munkakörök sajátosságait, nem szerepel bennük a programok közötti esetleges átjárhatóság illetve a parlagfű mentesítéssel kapcsolatos feladatok),
- sablon formátumú munkaköri leírások (nincsenek az adott munkavállaló munkakörének megfelelően bővítve – a nagyobb létszámot foglalkoztatóknál, mint pl. az országos közfoglalkoztatók esetében ez tipikus hiba),
- hiányzó vagy hiányos Mt. 46. § (1) bekezdése szerinti írásos tájékoztatás,
- munkavédelmi és tűzvédelmi oktatás dokumentálásának hiánya, a munka- és tűzvédelmi oktatások naplóiban az egyes oktatási napoknál adatok, aláírások hiánya,
- szabadságok hiányos nyilvántartása, illetve a hiányzó vagy nem megfelelően vezetett szabadságengedélyezés,
- létszámfeltöltéssel kapcsolatos problémák (pl. fluktuáció, alacsony FHT szám; megkeresett álláskereső nem vállalja, illetve a kiközvetített álláskereső munkára nem kész [fizikai és/vagy mentális] állapota).

b. A program megvalósításához kapcsolódó feladatok ellátásával összefüggésben rendszeresen felmerült hiányosságok:

- hiányos vagy helytelenül vezetett/javított jelenléti ívek; az eltérő munkarendben dolgozók nem megfelelően munkaidő nyilvántartása,
- a foglalkoztatási kötelezettség helyszíni vizsgálatai során néhányszor megállapítást nyert, hogy a támogatás keretében foglalkoztatott személyek közül az ellenőrzés időpontjában a munkavégzési területen többen nem voltak fellelhetőek, munkavégzésük az ellenőrzés időpontjában nem igazolt;
- nem fellelhető/nem megfelelően dokumentált munkanapló (név, helyszín, illetve az elvégzendő/elvégzett munka pontos meghatározásának hiánya, az elvégzett munkamennyiség, a felhasznált anyagmennyiség dokumentálásának, valamint az igazoló aláírásának hiánya),
- nem a programelemnek megfelelő munkavégzés (pl. másik programelem feladatainak ellátása), illetve engedély nélküli/nem megfelelően dokumentált átcsoportosítás és az ezekből eredő problémák
- nem megfelelő üzemanyag nyilvántartás,
- nem megfelelő, részben, vagy teljesen hiányzó mennyiségi és érték alapú analitikus nyilvántartás a megtermelt javakról/terményekről illetve az előállított termékekről,
- nem vezetett vagy pontatlanul vezetett (pl. gyári szám hiánya) nyilvántartás a beszerzett nagy értékű tárgyi eszközökről, továbbá azok üzembe helyezési dokumentációjának hiánya.

c. Egyéb, egy-egy esetben felmerült problémák:

- garantált munkavezetői bért állapítottak meg a közfoglalkoztatott részére úgy, hogy rajta kívül nem volt más közfoglalkoztatott,
- közfoglalkoztató elkészítette a közfoglalkoztatottak munkaköri leírását, de nem adta át részükre,
- értékesítésből származó bevétel átvezetésének hiánya a közfoglalkoztatási támogatás kezelésére szolgáló elkülönített bankszámlára,
- szakképzett közfoglalkoztatottat igénylő programelemben a közfoglalkoztatottak közül – közel egy időben – több szakembernek is sikerült elhelyezkednie a nyílt munkaerőpiacon, melynek következtében veszélybe került a program további megvalósíthatósága;
- a közfoglalkoztató tévesen tájékoztatta a közfoglalkoztatottat az éves és időarányos szabadság mértékéről.

A 2015. évben lefolytatott ellenőrzések tapasztalataival összevetve elmondható, hogy **2016. évben** a közfoglalkoztatók a programok **adminisztrációjában javuló tendenciát mutattak**, de a dokumentumok minőségével (tartalom, részletezettség) kapcsolatosan ez évben is merültek fel problémák.

Ez a pozitív változás a visszatérő ellenőrzések és a járási hivatalok és a közfoglalkoztatók közötti rendszeres egyeztetések eredménye.

Az ellenőrzések tapasztalatait figyelembe véve a Belügyminisztérium év közben módosította/pontosította a közfoglalkoztatási programok munkaidő nyilvántartásához szükséges dokumentációira vonatkozó előírásait, segítségképpen alkalmazásra javasolt iratminta kiadásával.

Az ellenőrzésekről szóló beszámolók és jelentések alapján általánosságban megállapítható, hogy a feltárt hiányosságok pótlására a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok a jogszabályi előírásoknak megfelelően intézkedtek. A hiánypótlást az érintett közfoglalkoztatók a határidő betartásával írásban tették meg.

Amennyiben ez nem történt meg, utóellenőrzés elrendelésére került sor, szükség esetén élve az általános szerződési feltételek adta szankcionálási joggal. Ezek az esetek az „II.5.” pontban kerülnek bemutatásra.

II.3. Eseti problémák és megtett intézkedések

Az alábbiakban bemutatásra kerülő feltárt hiányosságok egyediek, nem tekinthetők típushiányosságoknak: **Eset:** A bejelentő kifogásolta az október hónapban kapott alacsony közfoglalkoztatási bérét, és panasszal fordult a Belügyminisztériumhoz. Az illetékes hatóság által lefolytatott ellenőrzés megállapította, a bejelentő férje közfoglalkoztatotti jogviszonyban gépkezelőként dolgozott és gyakran végzett túlmunkát. Az irányítással megbízott munkafelügyelő tájékoztatása szerint, mivel más módon nem tudták a túlmunkát kifizetni, ezért a felesége javára „tudták be” a többlet munkaidőt, aki így ténylegesen nem végzett munkát. 2016. szeptember végén azonban a bejelentő férje elhelyezkedett az elsődleges munkaerőpiacon, így közfoglalkoztatási munkaviszonya megszűnt. Mivel a bejelentő a szóbeli felhívás ellenére a továbbiakban sem járt be dolgozni, a közfoglalkoztató adott hónapra csak az időarányosan neki járó szabadságot számfejtette. **Intézkedés:** a támogató hatóság a vizsgálat eredményéről készült ellenőrzési jegyzőkönyv alapján meghozta a határozatot, amelyben 151 011 Ft **visszafizetésére** kötelezte közfoglalkoztatót.

• **Eset:** Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a munkavégzés több alkalommal a közfoglalkoztatóval szerződéses jogviszonyban álló vállalkozó tulajdonában lévő földterületen történt. A munkavégzés a munkanaplóban azonban úgy került rögzítésre, mintha az önkormányzat paprika ültetvényén történne, vagyis a munkavégzés helyszínében a munkanapló nem valós adatot tartalmazott ezekben az esetekben, az adott napokon. **Intézkedés:** a támogató hatóság a vizsgálat eredményéről készült ellenőrzési jegyzőkönyv alapján megszüntette a támogatási szerződéseket, továbbá a kifizetett **támogatási összeg részbeni visszafizetésére** (35 354 471 Ft) kötelezte az önkormányzatot.

• **Eset:** A közfoglalkoztatónál foglalkoztatott 9 fő az ellenőrzés időpontjában nem a kérelemben vállalt feladatokat végezte, hanem egy egyéni vállalkozó által üzemeltetett konyhán konyhai kisegítői feladatokat látott el. Ezzel a közfoglalkoztató a hatósági szerződés elválaszthatatlan részét képező általános szerződési feltételben foglaltakat megszegte. **Intézkedés:** a támogató hatóság az említett 9 fő közfoglalkoztatási jogviszonyát megszüntette és az utánuk kiutalt támogatás késedelmi pótlékkal növelt összegének (388 683 Ft) **visszaköveteléséről** döntött. Ezen túl az illetékes munkavédelmi és munkaügyi **hatóság kötelezte az egyéni vállalkozót, hogy az érintett személyeket munkaviszony keretében foglalkoztassa és az ehhez kapcsolódó bejelentési kötelezettségét teljesítse.**

• **Eset:** A település a 2015. évi járási startmunka mintaprogram mezőgazdasági programelem keretében a vállalt feladatok végrehajtásához a nagy értékű tárgyi eszközök között egy kerti kistraktor beszerzését tervezte. A 2015. november 13-án megvásárolt kerti kistraktor értéke bruttó 1 905 000 Ft, a bemutatott számla alapján a hatóság 1 651 000 Ft támogatást fizetett ki. A 2016. február 15-én és 26-án soron kívüli ellenőrzések során megállapításra került, hogy a kistraktort a közfoglalkoztató közbeszerzési eljárás keretén belül szerezte be egy kft-től (2016. november 13-án), aki azt a 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő közhasznú nonprofit kft-től vásárolta meg (2016. november 13-án, 1 841 500 Ft áron). A kerti kistraktor 2013. július 29. nap óta érvényes műszaki vizsgával, illetve törzskönyvvvel nem rendelkezett, az illetékes hivatal 2015. január 22. napon kelt határozatával kivonta a forgalomból. A közfoglalkoztató a beszerzett tárgyi eszközt 2015. november 13. napjával üzembe helyezte, az erről készült jegyzőkönyvet bemutatta. A jármű átíratása az ellenőrzések időpontjáig nem történt meg, mivel az elveszett törzskönyv köröztetése még folyt. A forgalmi engedély szerint a jármű tulajdonosa továbbra is a közhasznú nonprofit kft. volt. A vizsgálat során megállapításra került, hogy a közfoglalkoztató törzskönyv, forgalmi engedély és műszaki vizsga nélküli eszközt vásárolt, melyről nem rendelkezett olyan dokumentummal, amely bizonyította volna, hogy az a biztonságos munkavégzés feltételeinek megfelel, valamint a közfoglalkoztató sem a kérelmében, sem a későbbiekben haladéktalanul nem jelezte a támogató hatóság részére, hogy a program megvalósításához szükséges eszköz az önkormányzat 100%-os tulajdonában lévő kft-nél feleslegessé vált, és annak beszerzése a kérelmében foglaltak szerint már nem indokolt. **Intézkedés:** a hatósági szerződés általános szerződési feltétel több pontjának megsértése miatt a támogató hatóság a beszerzett eszköz után folyósított támogatás késedelmi kamattal növelt összegének (1 674 517 Ft) **visszaköveteléséről** döntött.

• **Eset:** A településnél a 2015-2016. évben a mezőgazdasági program keretében vállalt termálvizes fóliasátor megépítése a júliusi ellenőrzés időpontjáig nem fejeződött be (program 2016. február 29-én véget ért); a 2016-2017. évi mezőgazdasági programban vállalt hidegfólia kivitelezési munkálatait nem kezdték meg. Az elmaradt beruházásokhoz tervezett létszám a szabadföldi növénytermesztésbe, illetve egy másik fóliához lett átcsoportosítva. A tervezetthez képest újabb földterületek nem kerültek bevonásra, a támogatott a kérelemben feltüntetett területeket művelte többletlétszámmal, de a létszám átcsoportosítást nem jelentette be; a fóliasátor üzembe helyezésére csak 2016. augusztus 20. után került sor. **Intézkedés:** a megtermelt felesleg értékesítésének árképzési szabályaira, valamint a szociális célú felhasználás minden esetben történő dokumentálásának hiánypótlására szólította fel az ellenőrzés a közfoglalkoztatót. A támogató hatóság megtette a szükséges intézkedéseket a 2015-2016. évi mezőgazdasági startmunka programban vállalt beruházás nem teljesítése ügyében és a támogatás késedelmi kamattal növelt

összegének (5 127 151 Ft) **visszaköveteléséről** döntött. A közfoglalkoztató fellebbezést nyújtott be, azonban a II. fokon eljáró hatóság az I. fokon meghozott határozatot helyben hagyta.

- **Eset:** A településen 3 fő esetében szabálytalan közfoglalkoztatás történt. Két fő közfoglalkoztatott külön megállapodás alapján járt be dolgozni, fizetésüket a bérjegyzék adataival ellentétben visszatartották, a közfoglalkoztató különböző (nem közfoglalkoztatási) célokra használta fel a visszatartott bért. Egy fő helyett az apja járt be dolgozni. **Intézkedés:** a támogató hatóság a jogtalan bérkifizetések késedelmi pótlékkal növelt összegéről (2 361 395 Ft) **visszakövetelő határozatban** rendelkezett. A közfoglalkoztató fellebbezést nyújtott be, azonban a II. fokon eljáró hatóság az I. fokon meghozott határozatot helyben hagyta. A képviselőtestület büntető feljelentést tett a közfoglalkoztató ellen.

- **Eset:** A településen a közfoglalkoztató ellenőrzésére közérdekű bejelentés alapján került sor. A bejelentés tartalma szerint a közfoglalkoztatottak magántulajdonon, munkaidőben, közpénzből végeznek munkát, azonban ez a kiértékelés nélküli szűrőpróbaszerű ellenőrzés alapján nem igazolódott be. Megállapítást nyert viszont, hogy a közfoglalkoztatottak a programban leírtaktól eltérő feladatot végeztek és a program hátralévő részében nem biztosított a hasznos munkavégzés. **Intézkedés:** a támogató hatóság intézkedett a programban foglalkoztatott 42 fő képzésbe vonásáról, így 16 fő gombatermesztő, és 17 fő pedig kerti munkás tanfolyamra jár.

- **Eset:** A közfoglalkoztató ellenőrzése során megállapításra került, hogy a helyi sajátosságokra épülő programelem kérelmében megjelölt ingatlanokon a tervezett önkormányzati bérlakás-felújítási munkákat nem kezdték el, a vizsgálat időpontjában az épületek állapotfelmérése volt folyamatban. A közfoglalkoztatottak elmondása szerint, és az ellenőrzés során megtekintett munkaterületeken és a munkanaplóban rögzítettek alapján megállapítható, hogy a program keretében filagória-építést és térkövezést végeztek, illetve a szociális szövetkezet épületének felújításán dolgoztak, mely tevékenységeket, munkálatokat a program kérelme nem tartalmazta. **Intézkedés:** a támogató hatóság a program támogatásának folyósítását megszüntette és a kifizetett támogatás késedelmi kamattal növelt összegének (8 646 776 Ft) **visszaköveteléséről** rendelkezett. A közfoglalkoztató élt a jogorvoslat lehetőségével, a jogvita jelenleg még folyamatban van.

- **Eset:** A közfoglalkoztató helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatási programelemében sertéshizlalda kiépítését, valamint sertéstartást tűzött ki célul. A többszöri ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a beszerzett sertések felhasználása (ingyenes átadás, természetbeni juttatásként történő kiosztás stb.) nem volt szabályos, és nem felel meg sem a program céljának, sem pedig a kérelemben vállaltaknak. **Intézkedés:** a támogató hatóság a vizsgálat eredményéről készült ellenőrzési jegyzőkönyv alapján meghozta a visszakövetelő határozatot, amelyben 1 187 796 Ft **visszafizetésére** kötelezte a közfoglalkoztatót. Tekintettel arra, hogy egy későbbi időpontban lefolytatott ellenőrzés hasonló hiányosságokat tárt fel, a hatóság a közfoglalkoztatót további 422 604 Ft visszafizetésére kötelezte. Az ügyvel kapcsolatosan a megyei kormányhivatal levélben kereste meg a megyei Élelmiszerlánc-biztonsági és Földművelési Főosztály és Népegészségügyi Főosztályát az észlelt hiányosságok miatt. A Kisvárdai JH Élelmiszerlánc-biztonsági és Allategészségügyi Osztálya tájékoztatása alapján friss sertéshús tiltott módon történő forgalmazása, és nyomon követés hiánya miatt tapasztalt jogsértés miatt a közfoglalkoztatót 900 000 Ft összegű bírság megfizetésével sújtotta.

- **Eset:** A közfoglalkoztató vizsgálatára panaszos bejelentés miatt került sor. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a munkanapló dokumentálása hiányos/nem elég részletes. Az utóellenőrzés során kiderült, hogy a jelenléti íven a távollét nem megfelelően volt feltüntetve, valamint rendszeres a programok között az engedély nélküli átcsoportosítás; a munkanapló továbbra sem tartalmazza a munkavégzés helyét; a korábbi program terhére beszerzett traktorra vonatkozóan nincs külön gépjármű-vezetési szabályzat, sem vezetési engedély, sem útnyilvántartás. **Intézkedés:** 4 közfoglalkoztatási program hatósági szerződésének megszüntetésére és 2016. augusztus 23-i dátummal a jogosulatlanul igénybe vett támogatási összegek **visszakövetelésére**. A közfoglalkoztató fellebbezést nyújtott be a visszakövetelő határozatok ellen. A II. fokon eljáró hatóság helyben hagyta az elsőfokú határozatokat, azok csak a kamatokat

tekintve kerültek kiegészítésre, továbbá késedelmi pótlék felszámítására is sor került. A közfoglalkoztató kereseti kérelmet nyújtott be a közigazgatási határozatok bíróság általi felülvizsgálata valamint a végrehajtások felfüggesztése iránt. Utóbbit a bíróság elutasította, a tárgyalások kitűzése folyamatban van.

- **Eset:** A lefolytatott ellenőrzésekor a közfoglalkoztatottak a személyes elbeszélgetés során elmondták, hogy a munkavezető szállítja őket minden nap a munkavégzés helyszínére egy terepjárával, ugyanakkor a havi elszámolásban a közvetlen költségek között benyújtásra került több, ugyanazon külsős céggel kötött, a munkásszállítás céljából kiállított számla. Menetlevél csak a 2016. május havi elszámoláshoz állt rendelkezésre, a 2016. április 4-én és 2016. május 5-én kelt, a program keretében támogatásként már kifizetett számlák mellett nem volt menetlevél, és a 2016. április 4-én kelt számla száma olvashatatlan volt. **Intézkedés:** a támogató hatóság jogalap nélküli kifizetés miatt 159 573 Ft összegről hozott **visszakövetelő határozatot**.

- **Eset:** A település helyszíni ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy a 2015. évi mezőgazdasági program keretében megtermelt termények egy része (672 000 Ft értékben) átadásra került a falusi turizmusban tevékenykedő szociális szövetkezet részére. Továbbá az összesen 4 fős (növénytermesztés, állatgondozás és sajtgyártás) programban 2 fő foglalkoztatása okafogyottá vált, tekintettel arra, hogy a beszerzett borjú nyáron megszökött, a szarvasmarhát szeptember elején kölcsönadták fedeztetésre, a vállalt baromfitartásnak pedig nyoma sem volt. Az ellenőrzés felszólította az önkormányzatot, hogy kötelezze a szociális szövetkezetet az átadott termények ellenértékének visszafizetésére. **Intézkedés:** a támogató hatóság 2016. november 28-i dátummal visszamenőleg, 2016. szeptember 1-től megszüntette a hatósági szerződést és határozatot hozott 501 254 Ft késedelmi kamattal növelt összeg **visszafizetésére**.

Tekintettel a fent leírt esetek egyediségére, a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok az adott ügyre szabottan tették meg a szükséges intézkedéseiket.

II.4. Bejelentések vizsgálata

A havi ellenőrzési terveken felül összesen 521 közfoglalkoztatási program esetében folytattak le ellenőrzést a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok az elmúlt évben. Ezek indoka többek között a társhatóságok felkérésére elvégzett ellenőrzések, valamint a közérdekű bejelentésekben/panaszokban leírt problémák kivizsgálása volt.

2016. évben a fővárosi és megyei kormányhivatalokhoz, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokhoz összesen 255 megkeresés érkezett panasz vagy közérdekű bejelentés formájában a közfoglalkoztatási programokra, a közfoglalkoztatókra, illetve a közfoglalkoztatottakra vonatkozóan. A munkaerő-piaci ellenőrzések jelentős része tartalmilag hasonló probléma feltárására irányult, mivel a bejelentésekben leírt észrevételek, panaszok jelentős többsége tartalmilag hasonló problémakört ölel fel.

Az általánosságban leggyakrabban előforduló problémák közé sorolható:

- a munkaidő-nyilvántartás nem a valóságnak megfelelő adatokat tartalmaz;
- a közfoglalkoztatottak nem a programhoz tartozó területen/földterületen, nem a program keretében végeznek munkát esetleg magánterületen, magánembereknek vagy más vállalkozóknak dolgoznak);
- a közfoglalkoztató/munkavezető viselkedése a közfoglalkoztatottakkal nem megfelelő;
- a munka- és védőruházat valamint védőital biztosítása hiányos, vagy egyáltalán nincs;
- a közfoglalkoztató vagy a közfoglalkoztató által megbízott munkavezető(k) visszaél(nek) a közfoglalkoztatási támogatással (pl. üzemanyag felhasználás, pénzügyi elszámolások, program dokumentáció).

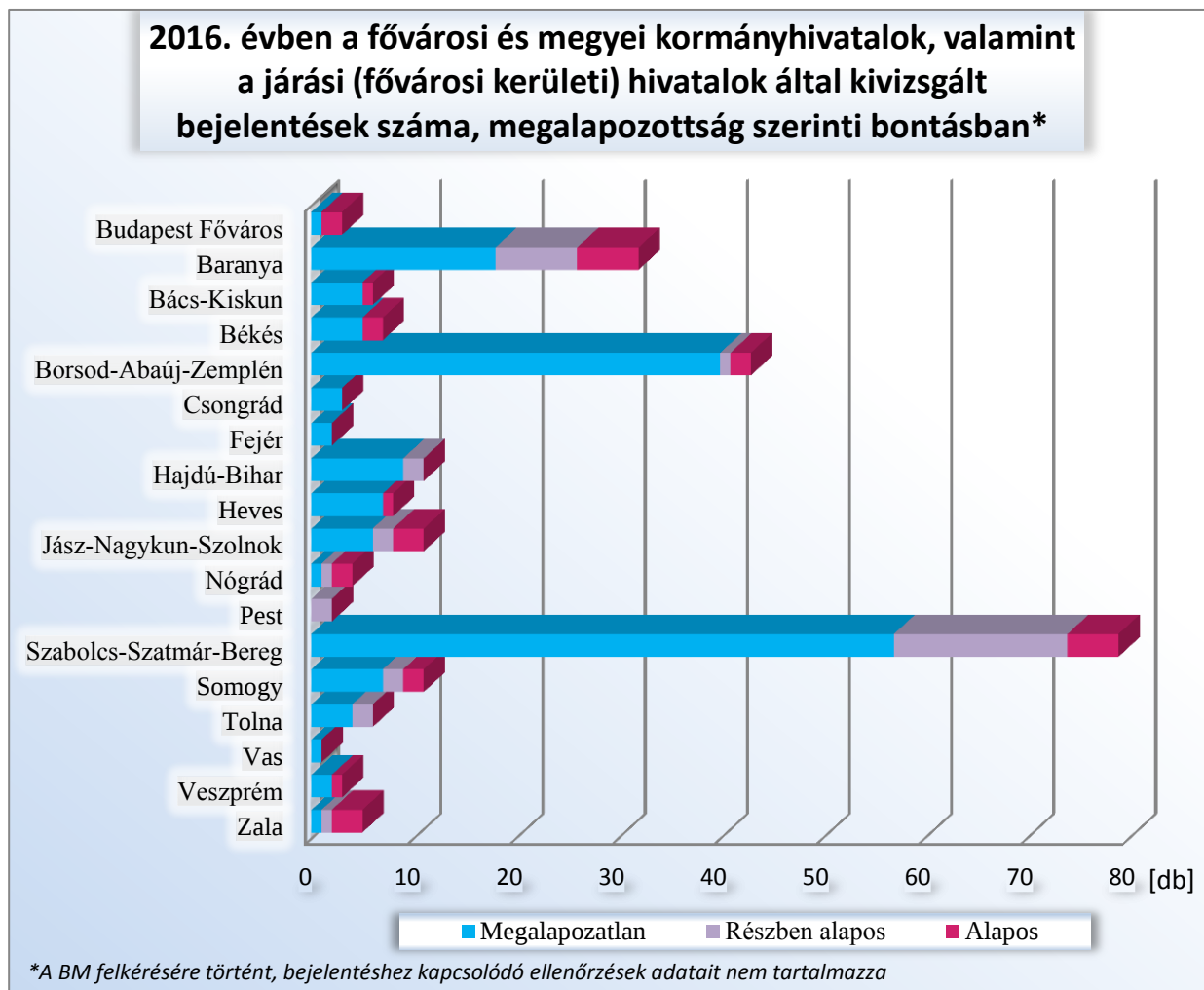
A bejelentők által kifogásolt esetek, észrevételek sokféle problémát érintettek, mint például:

- a közfoglalkoztató képviselője gyakran fenyegetőzik azzal, hogy vendégmunkásokra cseréli le a falubeli közfoglalkoztatottakat,
- a közfoglalkoztatottak nem mehetnek táppénzre,
- a közfoglalkoztató nem ad megfelelő tájékoztatást a közfoglalkoztatottaknak a szabadságukról, illetve a kiadás sem megfelelő,
- a kilépéskor kiadandó munkaügyi iratok késedelmes kiadása a volt közfoglalkoztatott részére,
- a foglalkozás-egészségügyi szakellátó hely vizsgálata alapján a panaszos a betegsége miatt „nem alkalmas” minősítést kapott, és ezért a közfoglalkoztató meg akarta szüntetni a közfoglalkoztatási jogviszonyát,
- bejelentő sérelmezte, hogy a paradicsom szedésénél napi norma mennyiséget írt elő a közfoglalkoztató, és annak nem teljesítése esetén fegyelmi adását helyezte kilátásba,
- a közfoglalkoztatott helyett a családtagja jár dolgozni,
- a közfoglalkoztató családtagjait/rokonait/barátaikat alkalmazza a közfoglalkoztatási programban, kivételezettként viselkedik velük (nem kell bejárniuk dolgozni, vagy ha be is járnak, nem végeznek érdemi munkát),
- a közfoglalkoztatottak napi 8 óránál többet dolgoznak, hétvégén is történik munkavégzés,
- a közfoglalkoztatottak olyan munkákat, feladatokat végeznek, amelyhez nincs meg a megfelelő végzettségük,

A panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvényben foglaltak szerint a korábbival azonos tartalmú, ugyanazon panaszos vagy közérdekű bejelentő által tett ismételt panasz vagy közérdekű bejelentés vizsgálata mellőzhető, valamint az azonosíthatatlan személy által tett panasz vagy közérdekű bejelentés vizsgálatáról az eljárásra jogosult szerv saját hatáskörben dönthet (tehát mellőzheti is a vizsgálat elindítását).

Fentiek alapján a 255 bejelentésből 237 eset került kivizsgálásra, amely az esetek 93%-a. 18 bejelentés esetében nem indult vizsgálat, ebből 5 esetben az ügy áttételre került a hatáskörrel rendelkező szakigazgatási szervhez. 11 bejelentésből több ugyanazon a személytől érkezett, ezek az ügyek általában személyes ellentétekre (pl. munkaadóval történt vita) hívták fel a figyelmet. Hatáskör hiányában ezek az ügyek nem voltak vizsgálhatóak. 1 esetben nem volt beazonosítható a közfoglalkoztató, illetve további 1 bejelentésben olyan észrevételeket fogalmazott meg a bejelentő, amelyekre vonatkozóan az illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatal már 2015. évben ellenőrzést végzett. Az akkori ellenőrzés eredményéről a bejelentő tájékoztatása megtörtént.

A ténylegesen kivizsgált 237 ügyben, a vizsgálatok eredménye megalapozottság tekintetében a megalapozatlan bejelentések döntő többségére utalt, amely az országos összesítés 71,3%-át, azaz 169 ügyet érintett. A bejelentések 12,7%-ánál, azaz 30 esetben a vizsgálat eredménye a bejelentés alaposságát támasztotta alá; továbbá 16%, vagyis 38 esetben részben alaposnak bizonyultak a bejelentésekben leírt állítások. A fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok összesített adatainak megalapozottság szerinti bontását az 5. ábra mutatja.

Az összesített adatok területi megoszlása alapján a 255 bejelentés legnagyobb hányada 36,5%-a (93 bejelentés) Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei bejelentés volt. A 2016. évben két megyében nem érkezett bejelentés a kormányhivatalhoz, Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom megyében.

A bejelentések kivizsgálását követően, azokban az esetekben, amelyekben a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok ellenőrzései, valamint a lefolytatott vizsgálatok a bejelentés alaposságát állapították meg, az illetékes fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok minden esetben megtették a szükséges intézkedéseket a feltárt hibák okainak megszüntetésére, a jogszerű vagy a közérdeknek megfelelő állapot helyreállítására.

II.5. Kiemelt jelentőségű intézkedések

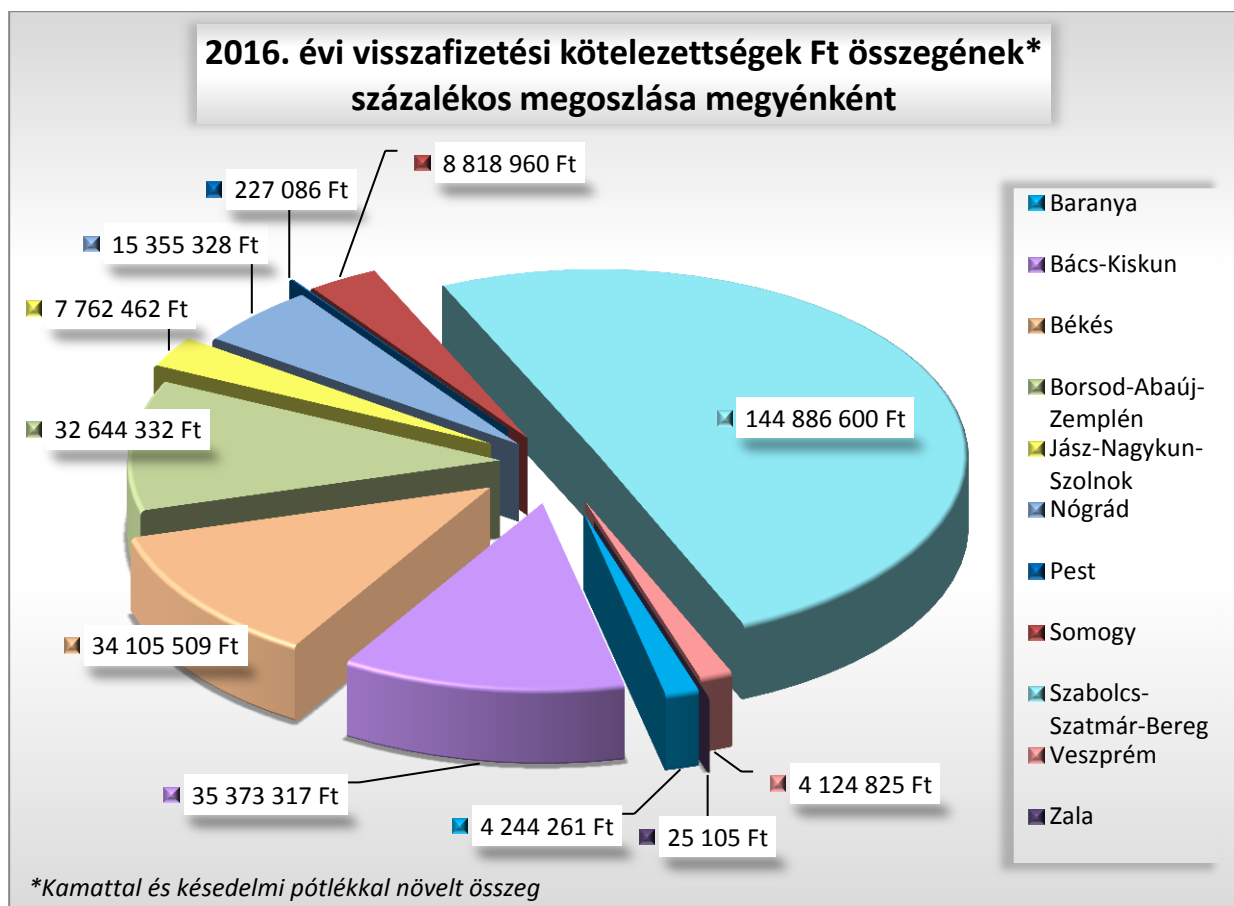
Szankcionált esetek

2016. évben az ellenőrzések **11 megyében 30 közfoglalkoztatót érintően – néhány közfoglalkoztatónál több program/programelem vonatkozásában – tártak fel súlyos hatósági szerződésszegést**, amelyek a közfoglalkoztatási program vagy programelem megvalósítása érdekében a közfoglalkoztató hatósági szerződésben vállalt feladatainak és kötelezettségeinek részben vagy egészben történő nem teljesítése miatt kerültek megállapításra.

Közigazgatási eljárás keretében, ezekben az esetekben **visszafizetési kötelezettségről** született határozat, amely a már kifizetett támogatási összeg részben vagy egészben történő (egyes esetekben kamattal és/vagy késedelmi pótlékkal növelt) összegére került meghatározásra. **Országos szinten a visszakövetelések összege 287,5 M Ft volt.**

A visszakövetelési kötelezettség mellett a megyei kormányhivatalok 7 közfoglalkoztató esetében tettek feljelentést az illetékes szakhatóságoknál. Ezeknek az ügyeknek a kivizsgálása jelenleg is folyamatban van.

6. ábra

A visszakövetelt összegek részben vagy egészben történő megfizetése 2016. december 31-ig az esetek több mint felénél megtörtént. A visszafizetési folyamat lassúsága három általános okra vezethető vissza: 1.) a hatósági eljárás még folyamatban van; 2.) a közfoglalkoztató kérvényezte a részletfizetést; valamint 3.) fedezet hiánya.

Feljelentések

2016. évben a megyei kormányhivatalok ellenőrzéseik megállapításai alapján 6 megyében (Bács-Kiskun, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) 12 közfoglalkoztatót érintően tettek feljelentést (10 esetben ismeretlen tettes és 2 esetben személy ellen).

A feljelentés okai között szerepelt:

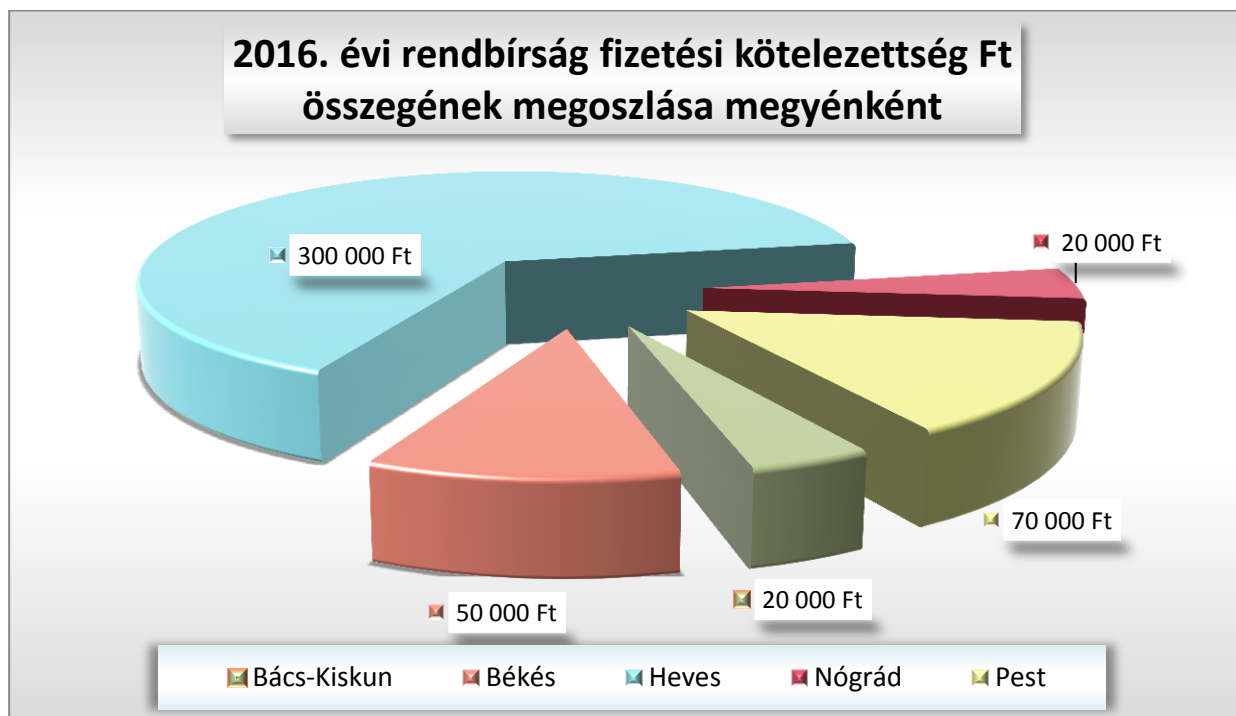
- a költségvetési csalás büntetvényének megalapozott gyanúja,
- hamis magánokirat felhasználás gyanúja,
- számvitel rendjének megsértése,
- sikkasztás bűncselekményének elkövetése gyanúja,
- a közfoglalkoztatási program költségeire folyósított támogatási összeg támogatási céltól eltérő felhasználása.

Továbbá 1 esetben a közfoglalkoztatási program költségeire folyósított támogatási összeg támogatási céltól eltérő felhasználása okán a már 2015. évben tett feljelentés került kiegészítésre.

Rendbírság

Az elmúlt évben a hatósági szerződésben előírt adatszolgáltatási kötelezettséget 5 megyében 6 közfoglalkoztató megszegte, amely kötelezettségszegésekre vonatkozóan a megyei kormányhivatalok **rendbírság kiszabása** szankciót alkalmaztak.

7. ábra

A közfoglalkoztatókat adatszolgáltatás elmulasztása (utólagos adatszolgáltatás) miatt Heves megyében, az előírt adatszolgáltatás során valótlan adat megadása miatt Békés megyében és Nógrád megyében, valamint nyilvántartás vezetési kötelezettség elmulasztása miatt Pest megyében és Bács-Kiskun megyében kötelezte rendbírság megfizetésére az illetékes hatóság.

A közfoglalkoztatók 2016. december 31-ig minden esetben megfizették a kiszabott rendbírság összegét.

III. Összegzés

A fővárosi és megyei kormányhivatalokról valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 66/2015. (III. 30.) Korm. Rendelet 7. § (3) bekezdés alapján a fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok elkészítették és **határidőre megküldték** a 2016. évben végrehajtott, a közfoglalkoztatási programokat érintő ellenőrzésekről szóló beszámolóikat, amelyek **feldolgozását és értékelését a Belügyminisztérium** illetékes osztálya **elvégezte**.

A jogszabályok figyelembe vételével a fővárosi és megyei kormányhivatalok valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok munkatársai 2016. évben összesen **5 375 közfoglalkoztatási program** ellenőrzését végezték el, mintegy **177 ezer fő** közfoglalkoztatottat érintően. Az ellenőrzött programok összköltsége meghaladta a **223 Mrd forintot**.

A fővárosi és megyei kormányhivatalok, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok a támogatás folyósításának kezdő napjától a folyósítás **befejezését követő 5 éven belül** folytathatnak le ellenőrzést. Az ellenőrzések számadatai így összevontan tartalmazzák a 2015. évben megkezdődött és 2016. évre áthúzódó, valamint a 2016. évben indított programok ellenőrzései, továbbá a korábbi években lezárult, kiemelt programok utóellenőrzési számadatait egyaránt.

Az ellenőrzések pozitív hozadéka – a II.1. pontban részletezettekén túl – , hogy kidolgozásra és az eljárásrendek elválaszthatatlan részét képező mintaként bevezetésre/kiadásra került:

- az egységes munkanapló és jelenléti ív minta;
- részletes záró beszámoló minta.

Annak érdekében, hogy az ellenőrzésekhez kapcsolódó és ezzel összefüggő feladatok elvégzése a jogszabályokban előírt módon, ugyanakkor a hatékonyság és eredményesség elvének megfelelően mind a Belügyminisztérium, mind pedig a fővárosi és megyei kormányhivatalok valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok részéről maximális hatékonysággal és szakmailag kifogástalan módon történjen, a következő ajánlások kerültek megfogalmazásra:

- a 2016. évben végrehajtott, a közfoglalkoztatási programokat érintő ellenőrzésekről szóló országos beszámoló nyilvánossá tétele a Belügyminisztérium honlapja mellett a közfoglalkoztatási honlapon is,
- a Belügyminisztérium, mint irányító szerv kezdeményezésében a lefolytatott ellenőrzések során szerzett tapasztalatainak szükség szerinti beépítése az eljárásrendekbe,
- a Belügyminisztérium által 2016. évben létrehozott és a közfoglalkoztatási honlapon közzétett „Gyakran Ismételt Kérdések” menüpont folyamatos frissítése, aktualizálása,
- a fővárosi és megyei kormányhivatalok valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalok által lefolytatott ellenőrzések adatainak rögzítésére alkalmas nyilvántartás kidolgozása és az év közben folyamatosan rögzített adatok feldolgozása,
- a közfoglalkoztató honlapján, illetőleg a helyben szokásos módon tájékoztatást ad arról, hogy a közfoglalkoztatási program a fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatal hozzájárulásával valósult meg, továbbá a fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatal által megküldött tájékoztató feliratot elhelyezi a székhelyén és a közfoglalkoztatási programban érintett telephelyeken,
- a 2016. évi közfoglalkoztatási programok ellenőrzése során tett megállapítások/észrevételek felhasználása ajánlások formájában a 2017. évi programtervezés során.

A 2016. évi közfoglalkoztatás céljait, a rendelkezésre álló forrás felosztásának elveit a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 39/A. §. (12) bekezdés d) pontja alapján a közfoglalkoztatással érintett miniszterek közös megállapodásban deklarálták, amelyben az elsődleges **munkaerőpiacról kizorultak** (különösen a munkaerőpiacon

hátrányban lévők, az alacsony iskolai végzettségűek, a tartósan munka nélkül lévők, valamint a megváltozott munkaképességű személyek) **foglalkoztatásának és foglalkoztathatóságának növelését** tűzték ki célul, figyelembe véve az álláskeresők ügyfél-kategorizálási rendszerben történt besorolását.

Az ellenőrzésekről szóló beszámolók feldolgozását és értékelését követően összességében elmondható, hogy a hiányosságok ellenére **a 2016. évben folytatott közfoglalkoztatási programok elérték céljukat**, azaz elősegítették

- a start mintaprogramok folytatását, fokozatos kiterjesztését, jellemzően a hosszabb időtartamú programok indítása mellett;
- a mintaprogramok alapjain létrejövő szociális szövetkezeti átalakulás, a szövetkezeti működési feltételek javítását célzó tevékenységek szakmai-módszertani támogatását, az e célra biztosított források elérésének elősegítését (2016. évben 67 új szociális szövetkezet alakult);
- a mentális, szociális illetve egészségügyi problémákkal küzdő álláskeresők esetében a társadalmi beilleszkedést a célcsoport sajátosságait előtérbe helyező közfoglalkoztatási programok indításával.